

Latweeschu Awises.

No. 52.

Zettortdeenä 24. Dezembert.

1864.

Jannas sinuas.

Jelgawa. Sigahjuschá treshdeenä pehz puse-deenas ee-eschu pee grabmatu sehjeja — redsu tukshas istabas, naw neweena sella nedf burichas — til gobdigais wezzsellis pee darba. Prastu: Kas nu? Woi fahkuschi blaumandagu libds pat treshdeenai swinneht? Afsanz: „Nisskrehjuschi itt wissi pee wella! Skrehjuschi wellam pakkal!“ — „Woi tad wissi trakti, woi til besdeewigi jan buhs palikluschi?“ — Wezzsellis falka pasmeedamees: „Ne bija turrami ne ar strikkeem — jastreen wellu redseht!“ — Ne gribbu tizzeht, bet sellis falka: „Woi tad Jubs weenigais Jelgawä, kas ne sinu, fa wels paschu laifu nahtoht no Ribgas? Nahtusfi buhschoht tubdal redsams. Tad nu puishi tezzinus prohsam! Ar darbu lai nu weens paté sinnohs; jo sinneet meisteris kappä pee meera aishgahjis.“ — „Woi tad jubfu laudis tahdi mulki, kas tahdus neelus un blehuas tizz?“ — „Tizz gan — un ja patibl, tad zeenigs tehws til eita us Ribgas wahrteem — paschi redsefeet, zil to ir, tas to tizz un turpu steidsjabs!“ — „Kursch sobhgallis tahdu walodu laudis islaidis un lehtprahigus apmahniis?“ — „Suppis sinu“ — falka sellis — „bet eenahjis wihes istabä fahl teikt, wels jau nahtoht pa Ribgas schoffeju. Nahtoht ar wellu ir lahziis un nahwe! No-deewojabs fa effoht teera un — tad paté aishkrehja prettim!“

Jo oplamu jo leelu mahnu stahstu laudis islaisch, jo tizz. Kä tad nu ne strees wellu redseht ar azzim!

To labbi sinuadams es aishgahju pa leelo eelu. Teesfa bija gan! Wiffadi puishi, sehni steigichus turpu ween steidichs — ir daschs wihes un seewischkis. Pa-prassichu lahdam: kalabbad tä steidsotees? „Wellu redseht!“ — Kur tas zehlees? — Ne gribh kawetees, tomeer fahl teikt: „Dinaburgä effoht fahkrehjuschi to wellu — ir lahzi un nahwi. Mihgä to effoht 3 deenas rahdijuschi — nu rahdischoht ir Jelgawä!“

Teizu: Wezzös laikos daschu lahzi no tahs pusses gan atwedduschi un rahdijuschi — bet nu teefas aishgeguichas, pawehlejuschas noschaut, tad jau fargahs piljata ewest. Lai buhtu lahziis, lai bahwu ir nahwe — jo ne sinu woi kahda deena jeb naktis pahreet, kura nahwe Jelgawä lahdam ne weestahjabs un kahdu ne mjidsinatu. Bet wellu, to Jelgawä ne redsejuschi nedf redsesim, kaut gan wella tizzigu un wella beedru un wella darbu naw trubkams.

Teesfa gan — tomeer laudis stahsta tä: „Dinaburgä 3 leeli flepkami un laupitaji effoht isgehbuschees par lahzi, nahwi un wellu un us kappeem flehpuschees. Lahziis tohs, kas walfarä woi nakti zeerejuschees, us kappeem isbeedejis, tad nahwe no kahda kappä iszehlusees, bailigo sakampuse un beidscht wels weestrehjis, isplinderejis, famohziis, woi nokahwis wiffu-wairak seewischkus. Bet nu schandams effoht isgebrebes par seewischki un walfarä tais kappös zeerejees — bet zitti schandarmi paslehpuschees. Nittigi — lahziis ruh3 fa ruh3 — un til teescham tam wirsu! Zuhdal iszeltahs nahwe no kappä, ferr un schonds schandarmu pee falka. Nabbaga jalbats gribh paswilpoht beedreem, — bet

rihkle zeeta! Nahwes bailes reds ir paschu wellu nahlam! Nu gals klastu! Tad atpestahs no nahwes un uswilpo ka damploggis. Tuhdal klast pahris 10 schandarmu ar spohscheem sohbineem un pistolehm. Nu lahjis nemmahs muft — palaisch 2 lahjas — ar 2 preekschlahjahm gaisu sisdams — nahwe pakkat — peemirfufe tuffcha kappä fleschtees. — un wels? Ahu! Wels jau sinnams mukkis buhdams, kas allasch peekrahpahs — wels schandarmu stiprös naggös tappis. Weens turra pee selta raggeem, ohtrs pee melna bahda, treschais tam dewis par leeleem naggeem, zettortais pokchris pee lahjahm, pagahsis wellu gaze semmi un strickus tam nu fehjuschi ap kaku un gurneem! Lahjis ar nahwi arri jau bij eekrehjuschi schandarmu naggös! — Nu tohs rahdoht wiffös pilfatös, lai pafaula fargahs no tahdeem taundarritajeem.

Tä ustizzigi stahstijis wihrs steidsahs prohjam. — Pasmedamees eeschu — bohtu gallä jau redsu raktuscha preekschä leelu kauschu barru. Sehni, senki, burfchas, schahdi tahdi laudis, schihdi, ir feewischki, — gan pilfatneeki gan lauzineeki — lauschahs raktuhsi eekschä. Polizeja ne warr druhimu sawaldihht ne ar labbu ne ar launu — jo neweens ne gribb tizzeht, ka raktuhsi ne effoht redsams nekahds wels neds atwests nekahds laupitajs neds fleplawa. Zits fahk laisihht sehnus ar uhdeni — ne palihds neneeka! Daschs labbi isgehrbees wihrs ee-ee — prassa lai rahdoht wellu un fleplawu! — Tad eefauzehs kahds gudrineeks: „Ro wolti stahwoht — nupat lahjis, nahwe un wels atwesti no Nihgas un eewesti pils zetumä.“ Tad nu isflihda kauschu pulks un isfrehja no pilfata ahra tur wellu redseht. Ne sinnu lä tur nu gahjis. Bet to sinnu, ka schis deenäs laudis to tizzeht tizzeja ar leelu tizzibu un stahstu bes sinnas dauds bij nammu nammds. Zil to wehl warru teikt: ka kahds lauzineeks ar tuffchu maisu rohlä zaur kauschu barru islaufees prassa: kur wels? — Salka zits: „Bes malkas jau ne warroht dabbuht wellu redseht.“ Zil tad jamalfajohht? Sauz zitti: pufsohra rubufa. Salka wihrs: „Tillai 1 rubulis mannim pee dwehseles. To dohtu gan ar preeku, kad til wellu warretu dabbuht redseht.“ — Tä laudis isblehnojahs lihds tumfcham wallaram — un wehl ohträ, treschä deenä zerreja, ka tirgü to rahdischoht.

Zettortä deenä mannim bij darbs raktuhsi un nu paprassiju, kur ta walloda effoht zehlupees. Ne sinna neweens teikt, bet til to apleezinaja, ka schinnis deenäs itt nekahds laupitajs neds fleplawa neds par wellu isgehrbees deedelneeks pilfata nebuht ne effoht ne eewests neds tuffchoht eewests un ka nei Nihgä nei Dinaburgä tahdi ehmi un tahdas blehnas ne effoht padarriti.

Raugi nu kahda ta pafaula! Kahda ta lahrija pehz mahneem un neekeem — zil mundra ta wellam prettim

stroot. Zil tas irr masa leeta laudim blehnas eestahstihht un leelu kauschu pulku apmahniht un famuffinahrt! Salka, ka nu effoht gudrala pafaula un tumfchi laiki pagahjuschi. Lai Deews dohtu ahtrakti — jo wehl ne rahdahs, ka wiffi mahnu mahloni jau gribb aifwilttees un gais pawiffam flaidrotees. Tizzeht tizz gan — bet redsi kahda tizziba dascham un daudseem wehl irr firdi un kahds prahtinsch galwä! —

Genahl schodeen kahds gohda wihrs istabä no Nihgas nupat pahrbrauzis. Prassiju: lä eet Nihgä ar to wellu? Utbild: „Ro nu runnaht, zeenigs tehws! Tas pats Nihgä lä Zeligawä!“ — Deefa gan, ko wehl runnaht. Scho reisi buhtu atkal laudim mahzibas deefgan — bet ko tas lihds? Neekeem un wallodueekeem tizzejuschi — gohda un prahta wahrdeem mas tizzejuschi. — Neekeem un blehnahm wehl buhs tizzigo deefgan!!

Behterburga. 15tä Dezemberi „Inwalidu Awises“ raksta: ka zaur Wifsaugstaku Keisera pawehleschanu no 15tä Dezembera 1864 muhsu augsti zeen. Widssemmes, Jgganunussemmes un Kurssemmes General-Gubernatera lungs un Nihgas karaa-spehka aprinka waldineeks, General-Adjutants, lahjineeku generals, barons Vienen us sawu Luhgfschanu un palikdams wiffös sawös zittös ammatös lä walsts-rahts un general-stahba lohzeelis, — schehligi atlaists, un ka winna weeta Keisers irr zehlis par Widssemmes, Jgganunussemmes un Kurssemmes General-Gubernateru un par Nihgas karaa-spehka waldineeku to General-Majoru grawu Schuwalowu I. un to uizehlis par general-leitenantu.

Behterburga. Taggad sinnas, ka pee tahm jaunahm obligazionehm, kas 60 gaddu laikä taps islohetas no krohna un kur, ja kahdam labba laime, warroht leelu naudü winneht, tanni noliktä ihfä laikä no 3—12. Dezembera deenai, dauds wairak liktuschees peerakstitees nekä krohnis gribbejis. Jo krohnis tillai par 100 mill. f. rubuteem gribbejis dabbuht un jau irr peerakstijuschi par 115 mill. 257 tuhft. 900 rubl. Tad nu krohnis gan spreedihs, zil obligazionu (pa 100 rubl.) katre no teem, kas lizzees peerakstitees, warrehs dabbuht. Maslawä effoht peerakstijuschi 10 mill. un Nihgä peerakstijuschi 4 mill. rubl. Nihgä tais peerakstamäs deenäs effoht bijuschi rakstamä nammä un winna preekschä til dauds to zilweku, ka tillai ar mohlahm warrejuschi eektuht un dabbuht peerakstitees. Kad nu wairak irr peerakstihht nekä wajaga, tad zittu terminu preeksch peerakstichanahs wairs ne lits.

Behterburga. Ro Italias raksta, ka muhsu Keisera Krohnamantineeks, Lechwirts Nikolai Aleksandrowitsch Nizza kahdas deenas bijis faflummis, jo turpu brauzoht pa juhru wehtras laikä

maščanas jeb zittus beskaunigūs wārdus no sawas mutes laist abrā. Kas to dārihs, tam pirmo reiš jamaksa 10 kap., otru reiš 20 kap., trefcho reiš 30 kap. un zettorto reiš wehl wairaf. Gribbeht scho krašpes naudu kraht preešch basnizas pulstenu pirkšanas.

Gulantē, Wallises semmes gabbalā ir laikam wišleelakais dšelsu pabirhkiš par wišsu pasauli. Tur leiš dšelsi un arri steenu dšelsi isšrahda. Bes tam arri wehl smalkakas dšelsu leetas šeh gattawas darra. Šleiš par gaddu 16 millj. pōhdus šchuggina, 11 millj. pōhdus isšrahda par dšelsu seeneem. Šhinni pabirhki šrahda 8 tuhšt. žilweku, kas pa gaddu lihds 2 millj. rubl. lobnes dabu. Šhinni pabirhki isdešina par gaddu 3 millj. birkawas atminu ohglu.

Par mahju pahrdohšana Widsemnē un Kursemnē.

„Rad pļaujams laiks, tad justelšahs
Virus ištien graudini;
Un tad tev laime parohdās,
Tad sanver tikušāi.“

Lai gan jau dašchu reiš muhsu Awišchu lappinās par dšintu mahju pahrdohšanu un pirkšanu runnahts, tad tomehr arri taggad par tam dauds maš sawas dohmas gribu issazihht. To mahju pahrdohšana ir labs un swarrigs darbs, par to gan peeklahjāhs allasch stahstihht, lai tantini žaur to taptu paslubbinati scho no pascha Deewa, no muhsu wišschehlīga Keisera un no žeenigeem kungeem nowehleku labbumu pareiš ašstihht un to ar patežigu prahtu šanemt. Sinnams, ši leeta ir Kursemneekem wehl jauna un tadeht dārdseem paswescha un nesaprohtama. Bet kas jau fem ir peeredlehts, ka semneeku šahrtā tad til sell un ihsti turriģa paleel, tad par dšintu sawas mahjās nopehr. To jau redsam šweschās semmēs, bet to arri itt šklaidri redsam Widsemnē pee teem šaimneekem, kas preešch ilgakeem gaddeem mahjās par dšintu pirkušchi, Pee šahda labbuma Mubjeneešchi — pašchi pirmee mahju pirzeši — nabkušchi, par to warr palassitees ši gadda 28tā Awišchu nummuri.

Mentineekam ir labbaki nekā klauštajam, bet mahju pirzejam atkal labbaki nekā rentineekam. Tiklab klauštajam kā arri rentineekam weena leeta truhšt, prohi: drohschiba us ilgeem gaddeem. Kur sehjejam naw zerribas, ka arri pšaut dabubš, šahds preeš tur winnam šawu sehflu semmē laišht? Kur šaimneekam naw drohschibas, ka darbs un tehriusch par labbu nahks pašcham wehl wezzumā un behru behrneem arr, šahds preeš tur winnam šweedrus leet un šawu naudu isdohht mahju un lauku pahrelabohšanas labbad. Šahds

dšihwohs bes špirgtuma un tšchakluma, raudšihš žif wārdedams mahju labbumu isšubht, šamehr pate nibtams arri mahjās buhs ishtžinajis. Bet gruntineekš šrahdahs ar preeku un šweedrus ne šaupihš, šinnadams, ka wišsch few un šawejeem par labbu publeşahs. Un kas semmi labbaki kohpi, to arri semme kohps.

Kā šhogadd Widsemnē ar mahju pirkšanu weizees, par to, žif šinnadams, pastahstihchu. Par Jurgeem 1864 bij Widsemnes dšintās muischās: 14 tuhšt. 593 mahjās us klaušibu, 9 tuhšt. 951 mahjās us klaušibu un us renti, 10 tuhšt. 890 mahjās us šklaidru renti, 1 tuhšt. 309 mahjās bij par dšintu pahrdohšas, Krohna muischās bija: 63 mahjās us klaušibu, 142 mahjās us klaušibu un renti, 4 tuhšt. 294 mahjās us šklaidru renti, 429 mahjās par dšintu pahrdohšas.

Bet no Jurgeem lihds šchim laikam ir Widsemnē atkal lohsti dauds mahjās pahrdohšas — wairaf nekā par teem pehdeem 20 gaddeem un arri taggad 140 kungi awišs isšluddinajusch, ka wiini grib sawas mahjās pahrdohht. Žif dšintu kungu mahjās katrā aprinki pahrdohšas, to šeh israhdišchu.

2tā Aihģas draudses teesas aprinki pahrdohšas:

Mahlpilli	7 mahj.	210 dahld.	78 gr.	sem.	wehrtibā
Mihtaurē	8	174	8	"	"
Kempes muisch	1	28	—	"	"
Krimmuldē	1	38	77	"	"
Skuites m.	9	150	—	"	"

Što muischas semmes Engellahrt muischā 20 dahld. semmes wehrtibā. Pawissam kohpā šchāi aprinki pahrdohšas 26 mahjās ar 622 dahld. 55 grašč. semmes wehrtibā.

4tā Aihģas draudses teesas aprinki pahrdohšas:

Astermuischā	16 mahjās	531 dahld.	13 gr.	sem.	wehrt.
Pohšom m.	11	318	22	"	"
Dillekes m.	10	448	75	"	"
Muhre moišē	3	70	42	"	"
Muhjanē	3	82	6	"	"
Stolbes m.	11	379	40	"	"
Rosenbel m.	20	714	28	"	"
Kaugur m.	22	—	—	"	"

Pawissam šhinni aprinki pahrdohšas 74 mahjās ar 2 tuhšt. 244 dahld. 36 grašcheem semmes wehrtibā un 22 mahjās, kam semmes wehrtiba naw šinnama.

5tā Aihģas draudses teesas aprinki pahrdohšas:

Waltenberges m.	135 mahj.	3043 dahld.	57 gr.	sem.	w.
Wežs Attes m.	32	770	—	"	"
Uģas muischā	5	209	74	"	"
Wihku muischā	15	299	50	"	"

Pawissam šhinni aprinki pahrdohšas 187 mahjās 4 tuhšt. 323 dahld. 1 grašč. semmes wehrtibā.

6tä Mihgas draudies teefas aprinki pahrdohdas:

Breslawas m.	9 mahj.	292 dahld.	81 gr.	sem.	wehrt.
Burtneeku m.	2 "	36 "	23 "	"	"
Osheres muischâ	12 "	400 "	— "	"	"
Eufel muischâ	1 "	28 "	— "	"	"
Ferren muischâ	11 "	304 "	29 "	"	"
Dihkera muisch.	18 "	462 "	28 "	"	"

Pawiffam schinni aprinki pahrdohdas 53 mahjas ar 1 tuhft. 523 dahld. 71 graffi semmes wehrtibâ.

1. Zehsu draudies teefas aprinki pahrdohdas Leepas muischâ 2 mahj. 68 dahld. 57 gr. semmes wehrtibâ.

6. Zehsu draudies teefas aprinki pahrdohdas 13 mahjas 288 dahld. 48 gr. semmes wehrtibâ.

8. Zehsu draudies teefas aprinki pahrdohdas:

Kempes muischâ	7 mahj.	153 dahld.	51 gr.	sem.	w.
Saun-Zehrzen m.	11 "	296 "	2 "	"	"
Zehrzen muischâ	4 "	120 "	43 "	"	"
Ohweles muischâ	18 "	586 "	— "	"	"
Saun-Karkel m.	17 "	532 "	29 "	"	"

Pawiffam schinni aprinki pahrdohdas 57 mahjas 1 tuhft. 638 dahld. 62 gr. semmes wehrtibâ.

3. Behrnawas draudies teefas aprinki pahrdohdas:

Wezs Bornusch m.	4 mahj.	74 dahld.	sem.	wehrt.
Saun Bornusch m.	22 "	422 "	"	"
un lohpu muischâ		80 "	"	"
Saun Karris muischâ	13 "	208 "	"	"
Feliks muischâ	14 "	282 $\frac{1}{2}$ "	"	"
Polles muischâ	20 "	600 $\frac{1}{2}$ "	"	"

Pawiffam schinni aprinki pahrdohdas 1 lohpu muischâ un 86 mahj. 1 tuhft. 887 dahld. sem. wehrtibâ.

4. Behrnawas dr. teefas aprinki pahrd. 62 mahjas 1 tuhft. 55 dahld. 39 gr. semmes wehrtibâ. Pahrdohschana norunnata par 4 mahjahm, kam 64 dahld. 40 gr. semmes wehrtibâ.

1. Tehrpates dr. aprinki semmes wehrtiba bes mahju nodohschanas pahrdohda: Waimastwes muischâ 23 dahld. 84 gr., Mlaskiwes muischâ 83 dahld., Senses muischâ 35 dahld. 57 gr. Pawiffam schinni aprinki pahrdohdas 139 dahld. 51 gr. semmes wehrtibâ.

3. Tehrpates dr. teefas aprinki pahrdohdas Ujafas muischâ 5 mahj. 71 dahld. 79 gr. semmes wehrtibâ.

4. Tehrpates draud. teefas aprinki pahrdohdas 908 dahld. 5 gr. semmes wehrtibâ.

5. Tehrpates draud. teefas aprinki pahrdohdas 545 dahld. 55 gr. semmes wehrtibâ.

7. Tehrpates dr. teefas aprinki pahrdohdas 6 mahjas 145 dahld. semmes wehrtibâ.

Behz schim siwahm buhtu no Turgeem lihds schim laikam Widsemmes muischneeki pahrdewuschi 582 mahjas. Bet schee raffi arri irahda, ka no dascha aprinka now sinnams, zif dauds to mahju tur pahrdohdas. Tâ tad gan warretu spreest, ka wisamaf kahdas 600

mahjas schinni gaddâ Widsemme par dsimtu pahrdohdas. Un kâ jau peeminneju, waitaf nekâ 70 muischneeki affal taisahs sawas mahjas pahrdohd. Bet tas arri sinnams, ka Widsemmes arraji lahprahd wehlahs par gruntineekem palift, jo neweenâ weetâ naw pirzeju truhkums bijis. Tur arri tâ notizzis, ka tee pirnee pirzeji pehzak par dahgaku naudu sawas mahjas pahrdewuschi. Tâ daschi Barnawas muischas fainneeki sawas mahjas pahrdohdani 25 prazentes, t. i. weenu zekturtu dasu waitaf dabujuschy nekâ tahs mahjas pascheem maksajuschas. Saprohti: Ja pirmojam gruntineekam tahs mahjas buhtu 2 tuhft. rubl. maksajuschas, tad winsch tahs pehz par 2 tuhft. 500 rubl. pahrdewis.

Arri pee mums Kursemme — kamehr pehnajâ gaddâ likkumi par mahju pahrdohschanu un pirkochanu apstiprinati — jau daschi muischneeki sawas mahjas par dsimtu pahrdewuschi. Peeminnu schè tillai Ohsal-muischas, Tittelmindes, Wolgutes, Disch-Granides, Dubres un Mohlas lungus. Bet bes schem irr arri wehl dauds zitti, kurren wahrdi man schim krichschan naw sinnami. Utkal zitti lungi, kâ Bilstu, Affares, Wilzes, Blanchzes, Rabbes, Blankenpeltes, Leel-Platones, sawas mahjas pahrdohd, zitti leel semmi ismebroht un winnas wehrtibu nofwehrt, mahju semmi no muischas semmes afschirt u. t. j. pr. Kâ nu lungi taisahs us mahju pahrdohschanu, tapat arri fainneekem un rentneekem jafataisahs us mahju pirkochanu. So kur til leela un swarriga leela noteek, tur gan itt wissadâ wihsè fataisichamahs wajaga. Tâ tu, lassitajis mihtais, warrbuht effi tahda lunga fainneeks, kas tew peedahwa mahjas pahrdohd, tad luhdsams nelaid scho derrigu laiku gaxram, bet steidsees un raugi ar sawu lungu salihgt, ka warri deenas par gruntineeku palift. Tâ dauds gudrosi, ja ne gibbesi wehl pirt, gaididams us labbakeem laileem jeb dohmadams mahjas par fimekla naudu woi pawiffam bes nekahdas maksas no sawa lunga dabuht, tad tu teescham peewilsees. Gaddisees drihs zits, kas to dohs ar mihtu prahtu, ko funks par tahm mahjahm pagehr un ja tu arri pehz gibbesi pats tahs naturrecht, tad buhs par wehlu un tew ar schehlumu un ruhktahm affarahm buhs no tarwas eerastas weetinâs jafschirrahs. Tâ dascham labbam gudrineekam tâ notizzis. Winsch naw gibbejis no rentineeka par gruntineeku palift un taggad winsch waitis naw ne rentineeks ne gruntineeks, bet tâ faktoht wakkineeks, kas us aplahgari dschw. — Teilschu kas nulle notizzees. T.... muischas dsimtslungs schowaffar 5 mahjas pahrdewis. Tahs 4 nopirtuschy tee paschi wezce mahju fainneeki, tahs peektahs sweichineeks. Gan funks arri scho mahju wezce fainneeku us pirkochanu ufrunnajis, bet winsch to pahrd

galwu laidis, dohmadams: Wehl gaidischu, kas sinn woi ne dabbuschu lehtaki. Pehz atnahzis zits, kas to dewis, ko lungs gribbejis un mahju wezzam fainneekam ar karstahm affarahm no sawas weetinas nu ja-astahj. Nu buhtu gan labpraht wehlejees pat's tahs mahjas paturrecht, bet hijis jau par wehlu, lungs jau ar zittu salihzis. — Atkal zitta muischâ zitti fainneeki mahjas pirkuschu, bet weens fainneeks ne un ne, lai gan schâ un tâ ar winnu ispuhlejuschees. Tad nopirzis schih's mahjas kahds kalpa wihrs. Kad nu bij ja-iseet no mahjahm, tad gan apkehrees zil aplam darrijis — nu gan kalpam sohlijis 100 rubikus doht, lai til atdohd tam sawu kunteakti, — bet welti, — ne dewis. Nu brehz ar suhrahm affarahm — nu waid par sawu aplamu gudribu un leelu suhrgahwibu, kas ne gribbejuse ne tizzeht ne klauffht gohbigam padohmam. *) — Atkal zits lungs, kam muischâ Reischu mallâ, usrunnojis sawa pagasta fainneekus us mahju pirkuchanu. Bet schee itt wiffi atteikuschu, ka ne gribboht taggad mahjas pirkt, buhschoht wehl nogaidiht kamehr tahs par itt lehtu maksu jeb par welti dabbuschoht. Kungs dewis fainneekem laiku labbi apdohmatees, lai pehz ne buhtu schehl, ja tâ ne notiftu kâ winni wehlejuschees. Ja nu fainneeki pee sawahm aplamahm dohmahm zeeti paliks, ja tee klauffht eemuffinatajeem un ballamuttehm, tad jau sinnam, ka tee tad ne warrehs un arri ne gribbehs par gruntineekem pallft un lungam buhs tad mahjas sweschineekem japahrdohd. Tadeht juhs mihli fainneeki un rentineeki, kam kungi nowehl schinnis gaddos mahjas pirkt, ne laischat isdewigu laiku garram. Jo isleetu uhdeni wairs ne warr safmelt. Pawajajat tahdus wihrs, kas jau preeksch fennakeem goddeem mahjas pirkuschu un tee wiffi pehz pateefibas warrehs leezinabt, ka tee zaur mahju pirkuchanu pee leela labbuma tiffuschu, ka agzim redsoht us preekschu nakluschu un ka winneem gaddu no gadda weeglafas deenas un labbaka dshwe gaidama.

*) Wehl Reelâ-Platon's weens rentineeks atteizahs sawam lungam, ka ne gribboht mahjas pirkt, ka effoht pa dabrgas. Bet tad nu bija weens Blankenveltes fainneeka dehl's schih's wafdas apsmahdetas mahjas pa 420 rubl. dabrgati nopirzis, tad tas rentineeks atmohdabs un gribbeia wats tahs paturrecht. Gan winsch jau 920 rubl. wair a l' fohlijis nekâ no ta lunga bija praaffibts par tabm mahjahm, bet tas Blankenvelteeks ne atdohd wairs, gribbedams wats dshwobt par gruntineeku. Tâ jau isdohdabs taddeem fawdim, kas itt labbi gan sinnadams, ka par dabrgi nemas ne buhtu praaffibts, tomehr awsmahde to labbumu, kas winneem nowelheibts. Schee ul' kabro sweschu mantu par welti dabbusht un winneem preeks buhtu par baggateem pallft bes gohbigem finees deem. Un labdu mantu winni kabro? woi naw ta wafcha lunga mantu, kas winneem dauds labbuma darrijis, to weetu dewis, no luzzas behrnus audsmajuschu un baggatibu krahjuschu un kas teem wiffadi palihdejis. Woi tahdeem ne noteet pateefi, kas nu tuffchi paleet?

Padohms maies zeppejeem.

No wezzeem, milkeem un pastahbeem milteem jeb no isdihguschas labbibas milteem maie zepjoht krahfni fakriht ittin plakkana, mihktums appalschâ paleek sile, garrohsa pawiffam atschkirrah's noht un maifi nebuht ne warr baidiht.

Zaur schigadda pastahwigu leetu seels pulks labbibas isdihguse; tadeht dabbas prattigs promeffors Libig's dohd tahdu padohmu, pehz kurra darroht ir pat no pawiffam isdihguschas labbibas milteem warroht labbu, gahrdu un mahgai weegli fagremmojamu maifi iszept. Labbibai dihgohht suhd kas spehks, kas miltus pee zepichanas tohpâ safurra, un maifi zepjoht tadeht milteem sudduschu spehku atkal jarauga safaisht. Us 3 mahzinahm isdihguschas labbibas milteem japeeleet 2 lohtes sahl's pee eejanuma uhdena, zaur ko maie tohp jo gahrda, turriga un weegli fagremmojama. Pee wezzeem, milkeem un pastahbeem milteem bes to sahl'i pee eejanuma uhdena wehl japeeleij weena zettortdacka lihra kalka-uhdena, zaur ko ittin labbu maifi warroht iszept. Kalka-uhdens tâ jafataifa: Us prischu dedsinateem kalkeem ja-usleij uhdens, labbi jafamaisa un jalauj nostahtees, kas tad no wirfu smeltoht pee maies eejauschanas japeeleij. No labbeem milteem maifi zepjoht arri labba dacka sahl's japeeleet klahht, jo tad maie irr weeglaki fagremmojama. Maie tad ne sapelle un arri zepjoht tohp dauds kaltaka nekâ nesahlita. Pee eejauschanas kalka-uhdeni peeleioht maie tohp jo sahtiga. No ta laika, kamehr Libig's scho padohmu islaidis, Dresdenes saldatu zeptos no isdihguschas labbibas milteem ween maifi zepjoht; jo schee milti irr dauds lehtaki, un tahdus miltus pehz schi padohma bruhkejoht, maie itt labbi isdohdabs.

Kaut jelle ifkats maies zeppejs scho derrigu padohmu liktu wehrâ un prohwetu, woi arri pateefi maie no isdihguschas labbibas milteem, pehz schi padohma darroht, labbi isdohthohs. Tad gan buhtu japateizahs; jo muhsu maie, kas no schigadda milteem zepta, naw wis teizama. — 8 — n.

Sagta schehlums.

Pechterburgâ nasti no 26ta us 27tu Merza deenu sch. g., trihsweenibas-basniza krusht nosagts un 31ma Merza deenas wafschâ pufsnakti basnizas muhruschohga eelschpuffe atkal atrahst. Tanni wafschâ deenâ, wakkara ap dewitu stundu, augst-polizes teefas lungs grahmatu bija dabbusis, kam raffitais sawu wahdu ne bija peerakstijis klahht, un schi grahmatâ stahweja rakstihstis tâ: „Augst-Gfelenzes, augst polizes teefas lungs! Es tas saglis, kas to krushtu sadis, jums laidu sinnu, ka tas krusht irr eelschpuffe trihsweenibas-basnizas muhru

schobga, jebſchu taſ jau bijs Schildeem rohlās. Parahdiſchana ſapni manni beedejuſe, un eſ to kruſtu atſweediſ pahre to muhru. No Deewa puſſeſ ne apſuhdiſait tohſ waktneekuſ, — teem nekahdaſ wainaſ naw, — un eſ wiſſu ſawu muhſchu noſchehloſchu ſawu grehku. Walkar walkarā pulkſten weenpadeſmitōſ kaſ irr pahre muhru atſweeſiſ, un eſ rakſtu zaur to piſſſata paſtu.“ Tā ta grahmata. — Kruſtu at- radde preeſetu pee jaun'noehweletāſ dehleſ, papihre un ſklaidrā lakkatā cetihstu, un wehl ſchohſ rakſtuſ klajt: „Garrigſ tehwiſ! eſ taſ ſagliſ patō atdohdu ſcho kruſtu; luhdſu ne ſuhdiſait pahre teem waktneekuſ, — tee irr beſ waināſ; bailiba manni pahrenehmuſi; katrā deenā eſ preekſch Deewa ta Kunga noſchehloſchu ſawu grehku.“

Tā ſchee rakſti. Bet mehſ lai peeminnam ta Kunga wahrdu, kaſ ſalka: „Buhſ lihgmiba debbeſiſ pahre weenu paſchu grehziueeku, kaſ atſahj no grehkeem.“ (Zuhl. 15, 7.) G. K.—II.

Smeekli.

Neprezzejuſcham wihriſchkin praſſija kahdaſ lepnaſ meitaſ mahte, no kam taſ gan nahloht, ka wihriſchki wairſ ne eſſoht til luſtigi uſ prezzeſchanohſ kā preekſch- gaddōſ? Schiſ atbildeja tā: Taſ uahl no tam, ka ſewiſchki taggad irr lihdiſigi lilijahm uſ lauka: taſ ne ſchuij un ne wehrpj, un taſſchu irr lohſchaki gehrb- taſ nekā Salomāſ wiſſā ſawā jaukumā.

J. K.

Sluddinaſchanaſ.

2trā un 5tā Janwar 1865tā gaddā pee **Saukaſ** Krohna pagāſta teeſaſ wairakſobliſtajeem tapſ pahredohti no **Saukaſ** Krohna meſcha un no teem 1864ta un 1865ta gadda zirtumeem:

26 ohſi 3 lihdiſ 5 affiſ gaxei, 8 lihdiſ 12 werſchofi beeſt.
298 ohſi 1 • 4 " " 2 • 7 " "
137 klawaſ 2 • 4 " " 2 • 6 " "

Saukaſ Krohna meſchalungſ. 1

Neſnaſ un teewaſ **Portugiſchu** needreſ preekſch wehweru ke mnehm, eekſch lee- lahni un maſahni daſlahni warr dabbuht par lehtu maſſu **Rihgā**, Jelgawaſ Abrihga, ambaru eelā Nr. 48 pee kuggu zimmermanna **G. Lindner.** 1

Zaur ſcho eſ ſtanamu darru, ka eſ tannt jaunſubhwerā **N. Schweinfurta** lunga nammā **Rihgā** (tannt weetā, tur zitfabret ſmilſchu wahrri bija), un kaſ no Daugawaſ mallāſ nahloht par labbu robku uſ ſtubra, turpretti no **Abrihgaſ** nahloht pa kreifu robku ſtaw, weenu **andeleſ- magāſihni** ar wiſſu wiſſadahn.

engliſchu tehranda-prezzehm

eſmu cetaiſijis. Eſ taſ pahraſ par wiſſu-lehtako maſſu pahredohtu, nu luhdſu zeeniſuſ pūrjejuſ pee mannim tadeht papilnam peenahkt. 1

A. Th. Thieſſ.

Schigadda abreſem meſ kā arri muhſu ſem meſ **appinūſ** lehti pahredoht Jelgawā, leelajā eelā, **Kall- meiera** nammā 1

S. A. Simonowiſ.

Taſ pee **Bikkumuiſchaſ** peeraſſihreſ **Peter Brig- gader** brauzoht no Zahniſchkeem uſ Jelgawu, irraid to no Emburgāſ pagāſta teeſaſ wiarant eedohtu paſſi lihdiſ ar ſawu nohmaſ kuntrakti uſ Kurſem meſ rohbeſchahm paſaudejiſ. Kaſ ſchohſ papihruſ buhtu atraddiſ, tohp gauſcham luhgāſ, tohſ pee Emburgāſ pagāſta teeſaſ nodoht. 1

Labbaſ appinūſ lehti pahredoht ſawā ſahlſ bohte Jelgawā uſ tirguſ platiſcha **Salmanowiſ.** 1

Murumuiſchā pee Dohbeleſ no Jurgeem nahloſchā gaddā tohp 120 ſlanzamaſ gohwis uſ pakti dohtāſ. 2

Wahrmeſ dſimtmuiſchā pee Kuldigāſ no Jurgeem 1865 gadda uſ arenti warr dabbuht ar labbu kuntrakti weenu **lohpu muſſchu** ar ſahdahn trihſſimtiſ pubra- weetahm ſem meſ un ar wairak nekā preezdeſmit pubra- weetahm, kaſ iſſkatrā gaddā di hēōſ irr apſehjamaſ. Klak- taſaſ ſanaſ dabbujamaſ pee 2

Wahrmeſ muſſchaſ waldiſchanaſ.

No **Rihgaſ Wettgerichta** teeſaſ tohp ſluddinahtſ: ka ar angſtaſaſ teeſaſ wehleſchann iſgadduſ **Rihgā** no **20ta Webruara** weenaſ neddelāſ laiſā tapſ turrehtſ ſirgu tirguſ un gadda tirguſ. 2

Rihgā ſtubtuſi, 7tā Dezebmeri 1864. (Nr. 812.)

Weenaſ ſkohlāſ ehrgelēſ

ar 2 regiſtereem un 2 baſniſaſ ehrgelēſ ar 10 un 5 regiſtereem, ſchiſ beidiſamaſ wehl eekſch ſtrahdaſchanaſ, tohp pahredohtāſ **Jelgawā**, **Swehtēſ** eelā Nr. 18, pee 2

Karl Büttner.

Dſimtmuiſchā **Dauzogirā**, 6 juhdiſeſ no Bauſkaſ un 3 juhdiſeſ no Schenbergāſ, irraid leeliſ krahmjuſ wiſſ- labbaſa **ahbolina-ſeena**, kā arri **plawu-ſeena** pah- dohdamaſ. 2

Dauzogirā, 30tā Nowemberi 1864.

Muiſchaſ waldiſchana.

Par ſtanu wiſſeem teem, kam dere ſtanahkt, mehſ te iſ- ſluddinajam, ka mehſ no Krohna eſſam uſnehmuſcheeſ wiſſu to prowjantu ſagahdahr, kaſ nahloſchā 1865tā gaddā irr waijadſigſ itt wiſſāſ Kurſem meſ Krohna magāſihneſ, un ka mehſ taggad no ſchi laiſa jau eſſam ſahluſchi ar ſcho uſnentu leetu darboteeſ. Tad un tee zeeniſi ſungi, kam patiktu til daudſ zil teem grihbahſ **rudſu miſtu, meeſchu putrainu.** woi arri **rudſu** un **meeſchu** mums pahredoht un liſt noweſt Jelgawā, **Sehtabſtatiē**, **Jann- Jelgawā**, **Kuldiga**, **Bauſkā**, **Keepajā** un **Balangā**, woi arri **Rihgā**, **Dinamindē** un **Pehenawā**, lai rakſta woi no- ſubhta teeſcham pee mums, un peeteizahſ zil un kā tee grihb pahredoht; arri mehſ apſoblameeſ zil ſpehdami maſſahkt to labbaſo tirgu ar tahdu ſtanu, ka warreſ ſabpraht ſalibht. 3

H. A. Markuſ mantineeki,

Jelgawā pee ſimju-tirguſ.

Tee zeen, lauzineeki, kas fawus bebruns Zelgawas flohlaas fuhla, tohs kohrteti un kofte warr doht Paul eelä Nr. 4 pee Zelgawas Latweeschu bahnizas swayna **J. Konrad.** 2

Pehz angstakas waldifchanas spreeduma irraid preefch janna teefas namuna istsifchanas ar flehti un wajadstigahn ebkahn preefch **Bersmuifchas frohna pagasta teefas** 3705 rubuli 50 kap. judr. notaffereeta. Ar scho fluddinawchann tee, kas to buhweschann par to Lehtaku maffu grubbetu ushent, tohp usajznati tanni 2 trā un 4 trā Janwarē 1865 pee Bersmuifchas pagasti teefas, kas ta isflohlfchana buhs, peeteiftees. To kumtrakti faitā deonā pee pagasta teefas warr isfaffiht. (Nr. 1510.) 2

Pagasta teefas appalschrahts.

Murumuifchā pee Dabbeles no Jurgeem nablofchā gaddā warr dabbuht faddus semmes gabbalus no 12 libdē 24 puhraweetahn arramas semmes talpeem par lohnē par nolihgtu darbu jeb deenestu. Tabdi, kas to grubb usnent un kam labbas attestates, kē tee libdē schim gehdigi turejuschees, warr peeteiftees pee muifchas waldifchanas. 2

Wiffas fortes wihna, rummā un araka no **Madamowsky, Feldt** un **Rundberga** labgera Rihgā, kē arri tabaku un zigarrus no G. F. Polmberga un beedra eefch Rihgas, tohp pahdohys pehz Rihgas turgus Zelgawā, wils eelā, barona von Koppa namunā pee **Eduard Ackermann.** 3

Pahrdohdama muifcha.

Kursemmes gubernementi, Schwils Wrospilskunga teefas apraht, nezik tabku no ta lechekka, kas eet no Janu-Zelgawas us Jehlshpatti, diwi werstes no Dangawas un septia werstes no Stokmannuifchas delfes zella staziones weena no rewisera ismehrata muifcha (bürgerliches Lehn) ar weenu lohyu muifchu, ar trihs frohgeem, sepinahn semneeku mahjahn, un wiss fohpā ar 5 simts deffernehm (1 fuhft. 500 puhraweetahn) semmes, ar to rekti maffu dabbuht un faktu-afminus laust frohna rohbeschās — irē pahrdohdama. Kas to grubb pteft, tas warr flaidrafas stanas par to dabbuht **Damentahles** muifchā, Stokmannuifchal teefchan prettim Kursemme. 3
13. Dezember 1864.

S i n n a.

Pateifdami pateizam tahm freitigahn draudsehm, kas preefch **Wiffones** zur Bauffas zeen. mahzitaju affubtijuschas fawus dahwanas, proht: **Zohdes** draudse 1 rubl. 40 kap., **Cezawas** dr. 13 rubl., **Wegs-Sanles** dr. 19 rubl. 10 kap., **Weschobtnes** dr. 20 rubl., **Bauflas** Latw. dr. 8 rubl. 70 kap. un 1 rubl. 70 kap. preefch **Sibirias**, **Wchl** **Baldobnes** draudse affubtijuse pee barona **Jiiska** Zelgawā 13 rubl. preefch **Lutteru** palihdshbas lahdes un 5 rubl. preefch **bihbeles** beedribas. Schulz.

Teem, kam patiht us jannu gaddu 1865 arri tureht tahs **Wahzu** **Wiffes**, **„Volkblatt für Stadt und Land der baltischen Provinzen“**, kas par wiffu gaddu ar pastē par diwi rubuleem dabbujamas, warr peeteiftees libdē ar Latweeschu **Wiffes** Rihgā pee **W. Inus** kunga, jeb Zelgawā pee **Schulza** mahzitaja, **Salkajā** eelā Nr. 2.

Rabbibas un prezzu turgus Rihgā tai 19. Dezemberi un Leepajā tai 28. Novemberi 1864 gaddā.

M a l f a j a p a r :	Rihgā.		Leepajā.		M a l f a j a p a r :	Rihgā.		Leepajā.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Tscheta. (1 pudru) rudsu 170 libdē	1	80	1	80	1/2 puddu (20 mahrz.) dselles . . .	1	—	1	10
1/2 " (1 ") fweeschu 275 —	3	—	3	—	1/2 " (20 ") tabaku . . .	1	25	1	50
1/3 " (1 ") meeschu 140 —	1	50	1	50	1/2 " (20 ") schekhtu appian . . .	—	—	3	50
1/3 " (1 ") anju . 110 —	1	20	1	—	1/2 " (20 ") schab. zuhfu galk. . .	—	—	2	40
1/3 " (1 ") sirnu . 200 —	2	50	—	—	1/2 " (20 ") frohna linnu . . .	2	40	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu mist. . .	1	90	1	80	1/2 " (20 ") bracka linnu . . .	1	20	1	20
1/3 " (1 ") bihdelet. 250 —	2	75	3	—	1 muzzu linnu sehflu . . . 11 —	11	25	10	—
1/3 " (1 ") fweeschu mil. . .	3	50	3	50	1 " silku . . . 10 1/2 —	11	—	12	—
1/3 " (1 ") meeschu pitegim. . .	2	50	2	80	10 puddu farkanas fahls . . .	—	6	—	7
10 puddu (1 btefawu) feena . 400 —	4	50	3	50	10 " baltas rupjas fahls . . .	6	—	6	—
1/2 " (20 mahrz.) fweesta 470 —	5	—	4	50	10 " " smalkas " . . .	5	50	6	—

S i n n a.

Jannam gaddam sahloht **Zella beedris** ar Deewa palihgu atkal staigahs un mihleem lassitajem fawus lappinas pahreddeleahm, kē jau agrat, peenestihē. Apstellejamē Rihgā, pastes-nammā, pee G. Drescher kunga un tāpat wiffōs, zittōs pastes-nammōs **Widsemmē** kē **Kursemme** un **Pehterburgā**. Gadda-gahjums maffa 75 kapp. (jeb 4. gabb. 3. rublus).

J. Weikens,
Dikku dr. mahzitajs.
(Dikku per **Wolmar.**)

Verantwortlicher Redakteur: **Pastor R. Schulz.**

Von der Censur erlaubt. **Mitau,** den 21. December 1864. Nr. 192.

(Gedruckt bei J. G. Schreybagen und Sohn in Mitau.)

(E klacht peeliffums: **Zella beedra** Nr. 1 par prohwu-lappu.)